

kan bl. a. fremhæves Ønsket om at undgaa, at Tyskerne investerede Kapital i Danmark ved at fremskynde Betalingen for Eksporten her fra Landet eller ved at betale for Eksport, som slet ikke havde fundet Sted og lignende. Betalingskontrollen havde sin Betydning ved at modvirke de forskellige skadelige Tendenser, der var til Stede i Tyskertiden, og den var tillige teknisk set forholdsvis let at gennemføre, idet næsten al Udførsel fra Danmark blev betalt over Clearing, saaledes at Eksportørerne fik Provenuet tilstillet direkte fra Danmarks Nationalbanks Clearingkontor.

Efter Krigens Ophør blev Clearingbetalingerne fra at omfatte næsten al Eksport indskrænket til i alt væsentligt kun at omfatte Udførselen til de nordiske Lande, saaledes at det nu kun er en mindre Del af Eksportprovenuet, som Eksportørerne faar udbetalt ad centraliseret Vej gennem Nationalbankens Clearingkontor. Største Delen af Eksporten betales gennem de private Banker i Henhold til Betalingsoverenskomster eller ved Overførsel af fri Valuta. Saafremt Betalingskontrollen under disse ændrede Betalingsformer skulde opretholdes med samme Effektivitet som hidtil, vilde det efter Overgangen fra Clearing til friere Betalingsformer kræve en meget betydelig Udbygning af Kontrolapparatet. Det kan i denne Forbindelse nævnes, at Betalingsoverenskomsterne aabner Mulighed for Betaling i danske Kroner direkte fra Udlandet til den danske Modtager, og at Indarbejdelsen af et System, hvorved Nationalbanken kunde blive gjort bekendt med alle saadanne stedfundne Betalinger, er meget vanskelig.

Betalingskontrollen medførte allerede i den i Tyskertiden indførte Form et meget stort Besvær for Erhvervslivet, for Danmarks Nationalbank, for Toldvæsenet og for Direktoratet for Vareforsyning m. v., og man havde derfor Valget mellem at skride til endnu mere vidtgaaende Kontrol med deraf følgende endnu større Ulemper og mellem en Afvikling.

En meget væsentlig Del af Eksporten finder imidlertid Sted gennem Landbrugsministeriets forskellige Eksportudvalg, hvorved Hjemførselen af den indtjente Valuta maa anses for sikret, og for en stor Del af Resten af den hjemførselspligtige Valuta har Nationalbanken Adgang til at øve Kontrol paa anden Maade.

Af Landets samlede ordinære Valutaindtægter hidrører saaledes over Halvdelen fra Eksport af Landbrugsvarer, og Hjemførselen af denne Valuta maa som nævnt anses for sikret. Det samme er Tilfældet med Valutaindtægter fra Eksport af Sukker.

For Fragtindtægterne, der repræsenterer omkring 15 pCt. af de samlede Valutaindtægter, skal det oplyses, at Danmarks Nationalbank regelmæssigt modtager Udskrift af de danske Rederiers (Dansk Dampskibsrederiforenings Medlemmers) Bankkonti i Udlandet, og der skulde herved være tilvejebragt et saa godt Grundlag for en Kontrol med Hjemførselspligten, som det overhovedet er muligt at finde paa dette i sig selv saa vanskeligt kontrolable Omraade.

For Eksporten af Fisk, der repræsenterer godt 5 pCt. af de samlede Valutaindtægter, skal bemærkes, at Gennemførelsen af en Kontrol med Hjemførsel af Betaling for Fisk, der direkte landes i udenlandsk Havn, formentlig ikke er teknisk mulig. For den øvrige Fiskeudførsels Vedkommende foretages der ikke for Øjeblikket en særlig Kontrol til Sikring af Hjemførselen af Eksportprovenuet.

Med Hensyn til Eksporten af egentlige Industrivarer, der kan anslaaes at repræsentere omkring 20 pCt. af de samlede Valutaindtægter, skal bemærkes, at der ikke for Tiden findes nogen særlig Kontrol med Hjemførselen af Eksportprovenuet, men Nationalbanken er efter Samtaler med de private Banker naaet til den Opfattelse, at der ikke er Grund til at betvivle, at Industrien og Engroshandelen i det store og hele overholder Hjemførselspligten.

Med Hensyn til Reeksport- og Transithandel skal bemærkes, at der føres Kontrol med Hjemførselen af de Valutabeib, der udlægges ved Købet af Varerne. Der er ingen Tvivl om, at Krigstidens Restriktioner har hemmet denne i saa høj Grad valutaskabende Erhvervsvirksomhed, og der er derfor fra alle Sider Enighed om, at denne Handel nu i særlig Grad maa holdes fri for Restriktioner, og at en gnidningsfri Afvikling af dens Forretninger maa muliggøres. Man har derfor anset det for ønskeligt ikke at bebyrde Handelen med et detailleret Kontrolapparat, der i øvrigt i teknisk Henseende vilde være meget vanskeligt at tilrettelægge, saaledes at et fuldstændigt sikkert Resultat af Kontrollen blev opnaaet.

For Forsikringsvirksomhedens Vedkommende skal oplyses, at Danmarks Nationalbank regelmæssigt modtager Udskrift af de Konti i Udlandet, der indehaves af Medlemmer af Assurandørsocietetet, og der skulde herved for dette specielle Omraade være skabt fornøden Kontrol med Hjemførselspligten.